

DENIP 2025 IES FLIX 2025
»SIGUES EL CANVI QUE VOLS VEURE AL MÓN »
RELIGIÓ 3er ESO
DEPARTAMENT HUMANÍSTIC

Professor: Ernest Plans

TESTIMONIS DE PAU EN UN CONTEXT DE CONFLICTE

Proposta didàctica per al Dia Escolar de la Noviolència i la Pau, una jornada que cada 30 de gener ens recorda la importància del llegat de Gandhi i també cal recordar la 'Marxa sobre Washington pel treball i la llibertat', una concentració multitudinària que va representar un punt d'inflexió en la història dels drets civils als Estats Units. En aquella marxa, Martin Luther King va pronunciar el seu famós discurs en què, a partir de la frase 'tinc un somni', defensava un món sense discriminacions entre les persones i on es respectessin els drets humans de tothom. Gandhi i Luther King, en espais geogràfics i temporals diferents però on la violència era molt present, van saber trobar vies alternatives a la confrontació violenta per canviar les coses. Amb eines com la resistència pacífica i la desobediència civil no violenta van aconseguir modificar el rumb de la història dels seus països. Van ser dues persones revolucionàries que van optar per estratègies alternatives a la violència per assolir objectius justos.

Malauradament però, avui la violència encara és molt present com a forma de relació entre les persones i els pobles. En el context actual, amb l'esclat dels conflictes a Ucraïna i a Palestina, l'increment de les respostes militaritzades, l'auge de l'extrema dreta amb discursos que atien l'odi i la discriminació i les vulneracions de drets que pateixen moltes persones, creiem que aprofundir en el pensament i les propostes de persones com Gandhi i Luther King, entre d'altres, poden oferir noves perspectives i contribuir a generar canvis d'actitud entre els més joves. Les activitats d'aquesta proposta didàctica volen contribuir a fomentar actituds creatives i respectuoses en l'entorn més proper de l'alumnat, a casa, a l'escola, al barri o al poble, basades en el respecte, la inclusió i la solidaritat.

També els anima a trobar exemples propers i quotidians de persones que actuen com ho van fer Gandhi o Luther King. El Dia Escolar de la No Violència i la Pau se celebra cada 30 de gener per commemorar l'aniversari de la mort del Mahatma Gandhi i per recordar el seu llegat. Aquesta jornada, instaurada el 1964 per Llorenç Vidal, vol contribuir a promoure la cultura de pau, la noviolència, el compromís i la resolució pacífica dels conflictes entre els infants i el jovent.

OBJECTIUS

Reflexionar sobre la manera de relacionar-los amb els altres, tant a nivell personal com col·lectiu, el paper que hi té la violència i què provoca a la llarga. Conèixer les aportacions de persones que, com Gandhi i Luther King, van optar per alternatives noviolentes per canviar situacions d'opressió i injustícia. Reflexionar sobre qui són els nostres 'models', què admirem i fer-nos conscients dels valors que defensen i si afavoreixen, o no, la convivència i el respecte.

ACTIVITATS

DECORACIÓ CENTRE (Reli 3er)

1. Entrada.

Columna: Decoració de pau

Cartell: "Sigues el canvi que vols veure al món"

Origamis i d'altres...

2. Al panell.

La paraula pau en diferents idiomes

Frases de pau

Poemes de pau

Coneixem personatges de pau

3. Al passadís

Coloms penjats amb branca d'olivera al bec

4. A les portes de les classes

Símbols de pau amb "IES FLIX DENIP 30 de gener"

A. CRONOGRAMA DE LA LLUITA NO VIOLENTA

Demanarem a l'alumnat que facin una recerca sobre la cronologia vital d'un o dels dos personatges en paral·lel, destacant el context social i polític en què van viure i els moments clau en què van optar per la desobediència civil no violenta o la rebel·lió pacífica. Es pot fer en dos grups i després posar en comú els resultats de la recerca.

A partir d'aquí, es pot reflexionar sobre què hauria passat si haguessin optat per la violència per defensar la seva posició. També es pot fer una cronologia més àmplia marcant tots els moviments no violents des del segle XIX fins l'actualitat.

B. IMAGINEM

Després d'escoltar la cançó de John Lenon "Imagine" es pot analitzar i debatre sobre la lletra i contrastar el món que somia l'autor amb situacions reals que van en el sentit contrari. També es pot proposar a l'alumnat que escrigui una altra lletra imaginant un món millor.

Proveu d'imaginar-vos
que no existeix el cel,
que no hi ha infern a sota,
que a sobre sols hi ha blau.

Imagineu la terra
sols vivint l'instant...
Doncs ara imagineu-vos
que no hi ha cap estat
pel qual morir o matar-se,
ni déus que cridin sang.

Imagineu la terra
tota sempre en pau...
Podeu dir que somio,
però sé que no estic sol.
Veniu doncs amb nosaltres
i serà com un sol món.

Imagineu encara
que no hi ha possessions,
ni més fam ni cobdícia,
que som germans i prou.
Imagineu la terra
tota de tothom.

Podeu dir que somio,
però sé que no estic sol.
Veniu doncs amb nosaltres
i viurem com un sol món.

PERSONES DE PAU

Al llarg de la història, i també en l'actualitat, hi ha moltes persones d'arreu del món que han promogut i promouen canvis per reclamar drets i posar fi a la violència a partir d'iniciatives no violentes i que busquen formes alternatives a la confrontació, l'agressió i la imposició per solucionar problemes i posar fi a les injustícies.

Animem a l'alumnat a trobar algunes d'aquestes persones i a valorar les seves aportacions. Es pot dividir la classe en diferents grups i que cadascun faci recerca sobre una persona i en acabat que tots els grups la posin en comú:

Mahatma Gandhi, Rosa Parks, Desmond Tutu, Arcadi Oliveres, Teresa de Calcuta, Dorothy Day, Oscar Romero.

Igual que en les anteriors propostes, es pot acabar l'activitat amb un compromís personal: què podem fer i/o aplicar nosaltres en l'àmbit personal i comunitari del que ens diuen personatges que hem estudiat.

C. EL DEBAT

El debat és una bona eina per analitzar un tema des de diversos punts de vista i permet que tothom pugui aportar les seves idees, opinions, coneixements, experiències i reflexions. Afavoreix l'intercanvi i enriqueix les visions de totes les persones que hi participen.

- El debat es pot fer a partir del discurs que Martin Luther King va fer l'agost del 1963 en el marc de la Marxa sobre Washington pel treball i la llibertat "Tinc un somni". Si l'activitat es fa en el marc de la classe d'anglès, es pot veure el vídeo del discurs de Martin Luther King per fer el debat després.
- També es pot fer a partir del discurs de la no Violència de Gandhi del 1942.

IDEES PER DINAMITZAR EL DEBAT

En quin context social i polític es van escriure aquests textos? Hi ha alguna similitud amb l'actualitat? Si avui féssim cas del que diuen, es podrien evitar conflictes com el d'Ucraïna o Gaza?

CRONOGRAMA

DIA	ACTIVITAT
9	Muntatge decoració DENIP (Religió 3er)
16	Treballar textos Gandhi i Martin Luther King a l'aula Cronograma d'una lluita no violenta (Religió + alternatives de 3er)
23	Elements bàsics lluita no violenta+Debat (Religió + alternatives de 3er)
DENIP 30	Manifestació i manifest